

Familierechtbank Oost-Vlaanderen (afd. Gent), vonnis van 20 september 2018

Erkenning – Buitenlands huwelijk – Artikel 27 WIPR – Conflictenrechtelijke controle – Toepasselijk recht – Artikel 46 WIPR – Artikel 47 WIPR – Ghanees recht – Gebrek in toestemming – Artikel 146bis BW – Geen schijnhuwelijk

Reconnaissance – Mariage célébré à l'étranger – Article 27 CODIP – Contrôle conflictuel – Droit applicable – Article 46 CODIP – Article 47 CODIP – Droit ghanéen – Défaut de consentement – Article 146bis C. civ. – Absence de mariage simulé

De rechtbank nam inzage van de stukken, waaronder het hieraan gehecht verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 22 februari 2018 en de conclusie van de verzoekers neergelegd ter griffie op 4 juni 2018.

De raadsman van de verzoekers werd gehoord tijdens de terechtzittingen van deze rechtbank en kamer van 12 april 2018 en 21 juni 2018, waarna de debatten gesloten werden.

Ter terechtzitting van 6 september 2018 werd het gunstig schriftelijk advies van het openbaar ministerie door eerste substituut-procureur des Konings [...] neergelegd, waarop niet gerepliceerd werd en de zaak in beraad genomen werd.

I. Relevante feiten en voorwerp van de vordering

De beide verzoekers zijn van Ghanese origine. De verzoeker heeft inmiddels de Belgische nationaliteit. De verzoekster heeft de Ghanesè nationaliteit.

Ze hebben elkaar leren kennen via familieleden. Tijdens de begrafenis van zijn moeder heeft de verzoeker de verzoekster leren kennen. Klaarblijkelijk had de verzoekster voordien een goede band met de moeder van de verzoeker en heeft ze voor haar gezorgd.

Bij zijn terugkeer in België hield de verzoeker regelmatig contact met de verzoekster via skype en whatsapp. Ze telefoneerden regelmatig met elkaar.

Klaarblijkelijk hield het koppel contact met elkaar, maar kon de verzoeker niet heen en weer reizen omwille van zijn beperkte financiële middelen.

Op 9 april 2014 kon het koppel uiteindelijk huwen in [...] (Ghana). De verzoeker reisde toen naar Ghana en bleef er een maand om te kunnen vieren met de verzoekster, vrienden en familie.

Nadat de verzoeker een vast contract had gekregen in oktober 2016 is hij verschillende keren heen en weer gereisd naar Ghana.

Toen de verzoekster op 23 februari 2017 een visum gezinshereniging aanvraag werd dit haar geweigerd door de Dienst Vreemdelingenzaken bij beslissing van 28 augustus 2017.

Deze weigeringsbeslissing verwijst naar de volgende feiten:

- de verzoekers hebben elkaar ontmoet in mei 2011 tijdens een begrafenis
- en het is de vader van de verzoekster die ze aan elkaar heeft voorgesteld;

- de verzoekers zijn gehuwd op 9 april 2014 en hebben elkaar in de tussentijd niet terug gezien; ze hebben nooit samengeleefd vóór het huwelijk;
- sinds april 2014 hebben de verzoekers elkaar evenmin terug gezien; sedert hun ontmoeting in 2011 hebben de verzoekers niet één week samen doorgebracht;
- de verzoekster vergist zich omtrent de werkelijke huwelijksdatum: tijdens haar tweede verhoor op de diplomatieke post verklaarde ze gehuwd te zijn op 9 mei 2014 daar waar de akte 9 april 2014 vermeldt;
- de verzoekster weet niet hoeveel genodigden er waren op het huwelijk; de verzoekster heeft geen huwelijkscadeaus ontvangen van de genodigden;
- de verzoekers vertonen geen enkel bewijs dat ze daadwerkelijk een relatie hebben.

Verder verwijst de beslissing naar de artikelen 18, 21 en 27 WIPR en 46 en 146bis BW.

De verzoekers kunnen zich niet vinden in de ongunstige beslissing en vragen :

- hun huwelijk afgesloten op 9 april 2014 in Kumasi (Ghana) te willen erkennen in België,
- de burgerlijke stand te bevelen over te gaan tot overschrijving van deze huwelijksakte en dit volgens art. 31, § 1 WIPR,
- de kosten ten laste te leggen van de Belgische staat.

In essentie komt de beoordeling van de hierboven beschreven vordering neer op de al dan niet erkenning van de Ghanese huwelijksakte van 9 april 2014.

II. Beoordeling

1. *Het verzoek tot erkenning van de Ghanese huwelijksakte*

1.1. Het wettelijk kader

Vermits geen multilaterale of bilaterale verdragen van toepassing zijn op de erkenning van de Ghanese huwelijksakte is het "gemeen" erkenningsrecht van toepassing zoals opgenomen in het Wetboek voor internationaal privaatrecht van 2004 (afgekort WIPR).

Artikel 27 §1 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte in België door alle overheden wordt erkend zonder dat een beroep dient gedaan op enige procedure (erkenning van rechtswege), indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 (wetsontduiking) en 21 WIPR (openbare orde-exceptie). Indien de erkenning geweigerd wordt, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg. In dat geval geldt de procedure zoals beschreven in art. 23 WIPR (zie hierover : H. Storme, "Deel III. De erkenning en uitvoerbaarverklaring van vreemde rechterlijke beslissingen en akten", in J. Erauw en mede-auteurs, *Internationaal privaatrecht*, Mechelen, Gandiaus, Kluwer, 2009, nr. 215 e.v.).

Om een erkenning te bekomen moet de verzoeker de documenten voorleggen die in art. 24 WIPR worden opgesomd, voor zover zij van toepassing zijn ten aanzien van authentieke akten. In de praktijk zal het gaan om een uitgifte die voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid. Daarenboven moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de staat waar ze werd opgesteld nodig zijn voor haar echtheid (art. 27, § 1, 2) en moet de akte rechtsgeldig zijn overeenkomstig het recht dat volgens het Belgisch wetboek op de betrokken rechtsverhouding toepasselijk is

Dit betekent dat wanneer het om een huwelijksakte gaat de partners voor de grondvoorwaarden om te huwen dienen te voldoen aan het recht van het land waarvan zij de nationaliteit hebben (art. 46, lid

1 WIPR) en moeten zij de vormvereisten van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten in acht genomen hebben (art. 47, § 1 WIPR). Op die manier wordt het conflictenrecht getoetst.

Verder vermeldt art. 27 WIPR uitdrukkelijk dat bij die controle de artikelen 18 en 21 WIPR moeten in acht genomen worden. Er mag met andere woorden geen rekening gehouden worden met feiten en handelingen die als enig doel wetsontduiking hebben. Hier wordt nagegaan of de aanknopng berust op een rechtsfeit of rechtshandeling die niet uitsluitend gekozen werd om het toepasselijk recht te doen veranderen of ook niet geveinsd werd. Bovendien blijft ook de openbare orde-exceptie van toepassing: het door het wetboek aangewezen vreemde recht dat de in de akte vervatte rechtshandeling in principe beheerst, zal daardoor voor de controle van de rechtsgeldigheid conform art. 27 WIPR in bepaalde gevallen moeten vervangen worden door een andere relevante bepaling uit dat vreemde recht of uit het Belgisch recht.

1.2. De rechtbank stelt vast dat:

- stuk 4 van de verzoekers een vertaling is van hun (in [...], Ivoorkust) gelegaliseerde Ghanese huwelijksakte; de rechtbank is van oordeel dat de betrokken huwelijksakte qua vorm rechtsgeldig werd opgesteld conform het Ghanese recht aangezien ervan uitgegaan mag worden dat de Ghanese overheid haar eigen vormvoorwaarden heeft nageleefd;
- er geen discussie kan over bestaan dat de art. 18 en 21 WIPR niet van toepassing zijn: het houdt geen wetsontduiking in om te huwen in Ghana aangezien de verzoekster de Ghanese nationaliteit heeft en de verzoeker van Ghanese origine is; van enige noodzakelijke - vervanging van de toepasselijke Ghanese wetgeving is evenmin sprake nu er geen strijdigheid met de Belgische openbare orde bewezen is.

1.3. Rest dan de vraag of voormeld huwelijk werd afgesloten mits naleving van de grondvoorwaarden om te huwen volgens Ghanees recht en meer bepaald of er sprake is van een gebrek in de toestemming aangezien er sprake zou kunnen zijn van een schijnhuwelijk.

Het is immers ook in het Ghanees recht niet toegelaten om een huwelijk te sluiten met een geveinsde toestemming.

De vraag is aldus of het bewijs geleverd wordt dat er sprake is van veinzing.

Aangezien de intentie van partijen nooit met absolute zekerheid te achterhalen is, wordt vereist dat de bewijsmiddelen een decisief karakter hebben en dat er een eenduidig vermoeden bestaat dat niet wordt tegengesproken. Het komt er met andere woorden op aan een geheel van omstandigheden aan te duiden dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aangeeft dat het huwelijk werd afgewend van zijn normale intentie en er dus wel degelijk sprake is van een schijnhuwelijk doordat partijen, of één van hen, enkel op het oog hadden een constructie op te zetten om een materiële zekerheid of voordelen te verschaffen (zie o.m. Gent 24 februari 2005, *NjW* 2005, 1172 ; Gent 16 juni 2005, *Tijdschrift@ipr.be* 2006, afl. 3, 42 e.v.).

De rechtbank houdt bij haar beoordeling zowel rekening met feitelijke elementen van voor en tijdens het huwelijk alsook met hun eventuele samenwoning.

Hierboven werden reeds summier de feitelijke elementen beschreven waarop de Dienst Vreemdelingenzaken zich heeft gebaseerd om de erkenning van het huwelijk te weigeren.

De rechtbank onderzoekt hieronder deze elementen en feitelikheden:

- de beide verzoekers bevestigen dat ze met elkaar in contact zijn gekomen via familieleden. Ze bevestigen tevens dat de verzoekster gezorgd heeft voor de moeder van de verzoeker en dat ze elkaar beter hebben leren kennen tijdens de begrafenis van deze moeder;
- uit het paspoort van de verzoeker blijkt dat hij gedurende een maand in Ghana is gebleven vlak na het huwelijk;
- de verzoekers tonen aan dat ze na de terugkeer van de verzoeker naar België regelmatig contact zijn blijven houden; aangezien de verzoekster analfabeet is, verliep dit contact hoofdzakelijk telefonisch; ook thans houden de verzoekers nog dagelijks contact met elkaar, de verzoekers leggen hiervan telefoongegevens en WhatsApp-conversaties voor (stukken 2 en 3 verzoekers);
- de verzoeker zet geloofwaardig uiteen waarom het voor hem niet mogelijk was om heen en weer te reizen naar Ghana om zijn partner te kunnen bezoeken: vanaf 2011 tot midden 2016 werkte de verzoeker via onstabiele interimjobs en gedurende anderhalf jaar via een art. 60 OCMW-tewerkstelling; pas vanaf oktober 2016 heeft de verzoeker een contract van onbepaalde duur als onderhoudsmedewerker bij de stad Gent (stuk 6 verzoeker); ook zijn financiële middelen hadden evident een weerslag op de mogelijkheden om naar Ghana te reizen: voor zijn interim- tewerkstelling genoot de verzoeker van een inkomen tussen de 800,00 euro en 1.000,00 euro per maand; gedurende zijn tewerkstelling via art. 60 OCMW-wet genoot de verzoeker een inkomen van 1.200,00 euro. In die periode huurde hij een studio voor 500,00 à 600,00 euro per maand. De verzoeker gaf ook geld voor de verzoekster mee aan vrienden die naar Ghana reisden, zodat de verzoekster haar kapperszaak kon uitbouwen (zie stuk 12 verzoekers).
- uit stuk 6 van de verzoekers blijkt dat de verzoeker in oktober 2016 zijn vast contract kreeg, waardoor hij het zich vanaf dan kon veroorloven om naar zijn vrouw in Ghana te reizen; hij bezocht de verzoekster van 8 augustus tot 7 september (zie stuk 8 verzoekers); ook in 2018 is de verzoeker naar Ghana gereisd van 31 mei 2018 tot 28 juni 2018 (stuk 10 verzoekers); hij kon beide reizen bekostigen met het vakantiegeld dat hij ontving uit zijn vaste tewerkstelling; de partijen kunnen foto's voorleggen van een huwelijksplechtigheid (stuk 5 verzoekers);
- tenslotte is er ook een juridisch argument waarom de verzoekster niet eerder een visum gezinshereniging kon aanvragen: de persoon die in België verblijft moet immers het bewijs leveren dat hij over stabiele en duurzame bestaansmiddelen beschikt; noch interim-werk noch een tewerkstelling volgens art. 60 OCMW-wet worden hierbij aanvaard. Pas vanaf oktober 2016 is het de verzoeker gelukt om een voltijdse en vaste tewerkstelling te verkrijgen (met een maandelijks inkomen van 1.557,37 euro per maand, meer vakantiegeld, eindejaarspremie en maaltijdcheques). Daarnaast verkreeg hij ook een sociale woning met een maandelijks huurprijs van 254,29 euro (stuk 14 verzoekers), daar waar hij voorheen voor zijn huurwoning 500,00 euro per maand betaalde. De verzoekers hebben de aanvraag voor een visum gezinshereniging dan ook maar kunnen doen na de vaste tewerkstelling van de verzoeker en nadat de verzoeker alle documenten verzameld had, alsook alle administratieve kosten voor de aanvraag had betaald. Juridisch-technisch was het de verzoekers dan ook niet eerder mogelijk om een visum gezinshereniging aan te vragen.

Uiteraard brengt het huidig huwelijk een verblijfsrechtelijk voordeel mee voor de verzoekster, maar uit al de hogergenoemde gegevens kan geenszins worden afgeleid dat het huwelijk van de verzoekers kennelijk niet zou zijn gericht op het tot stand brengen van een duurzame leefgemeenschap tussen hen, maar enkel op het verkrijgen van een materieel voordeel voor de verzoekster, verbonden aan haar statuut van gehuwde.

Enig doorslaggevend bewijs van veinzing ligt niet voor, zodat de erkenning van voormelde Ghanese huwelijksakte zich opdringt. De erkenning door deze rechtbank heeft tot gevolg dat de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent zal moeten overgaan tot erkenning (en overschrijving) van de akte.

II. De gerechtskosten

De verzoekers vragen om de kosten van de huidige procedure ten laste te leggen van de Belgische staat.

Het huidige verzoek wordt behandeld op eenzijdig verzoekschrift en doet geen geschil ontstaan waarbij de ene partij in het gelijk wordt gesteld en de andere partij in het ongelijk wordt gesteld in de zin van art. 1017, eerste lid, Ger.W. Er is dan ook geen rechtsplegingsvergoeding toewijsbaar en het rolrecht blijft tevens ten laste van de verzoekers.

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK,

met inachtneming van:

- artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken
- artikelen 1025 tot en met 1034 Ger.W.
- artikelen 18, 21, 27 en 31 WIPR

Verklaart het verzoek van de verzoekers tot erkenning ontvankelijk en gegrond als volgt.

Erkent de huwelijksakte, opgesteld te [...] (Ghana) op 9 april 2014 [...] waarin het huwelijk tussen de verzoekers wordt afgesloten.

Laat de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van de verzoekers en begroot deze kosten op € 60,00 rolrecht en € 40,00 bijdrage fonds.

Aldus, in tegenwoordigheid van Guy Baesen, eerste substituut-procureur des Konings, behandeld in raadkamer en uitgesproken in openbare terechtzitting van de zeventiende familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op twintig september tweeduizend achttien.

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: alleen rechtsprekend rechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Els Bogaert.